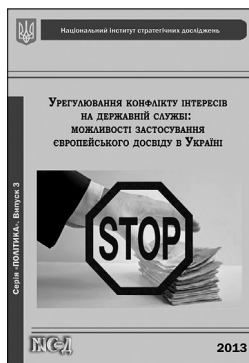

прикладі міфів про Вестфальський мир як історичну точку відліку європейської інтеграції та Просвітництво як ідейну основу європейської інтеграції. Концепт-аналіз проілюстровано на прикладі концепту [європейської] інтеграції, а можливості методології контекстуального конструкціонізму – на прикладі міфу про батьків-засновників ЄС.

У доповіді також наголошено, чому порушена тема становить практичний інтерес для України. По-перше, європейську модель суспільно-політичного та соціально-економічного розвитку визнано найбільш сприятливою для реалізації українського потенціалу та забезпечення поступального розвитку нашої держави. По-друге, нині європейська інтеграція України відбувається здебільшого в політичній, економічній та правовій сферах. Питання формування європейської ідентичності в Україні не інституціоналізовані. По-третє, європейський досвід і стандарти відносин між незалежними державами свідчать, що *самоідентифікація* є неодмінною передумовою органічної інтеграції нової країни в міжнародну спільноту. Натомість визначення цивілізаційної приналежності не завершено; формування національної ідентичності в Україні досі перебуває на стадії становлення.

Видання розраховане на фахівців з питань комунікації та політологів, співробітників органів державної влади й усіх, хто цікавиться процесами європейської інтеграції та європейським майбутнім України.

Токар-Остапенко О. В. Урегулювання конфлікту інтересів на державній службі: можливості застосування європейського досвіду в Україні : аналіт. доп. / О. В. Токар-Остапенко. – К. : НІСД, 2013. – 48 с.

Аналітична доповідь присвячена проблемі врегулювання специфічного виду конфліктів, що виникають на державній службі, – конфлікту інтересів. Встановлено, що актуальність дослідження цього питання в Україні зумовлена зростаючим рівнем суспільних вимог до органів влади; потребами подальшого інституційного розвитку державної служби; закріпленням принципів громадянського служіння державі й суспільству, етичних норм виконання посадових обов'язків. З огляду на очевидне бажання України стати рівноправним членом міжнародного співтовариства зроблено висновок про необхідність вивчення та втілення в життя зарубіжного досвіду, насамперед діючих у розвинених демократичних країнах політичних, організаційних і правових механізмів запобігання та подолання негативних наслідків конфлікту інтересів на державній службі.

Висвітлюючи особливості врегулювання конфлікту інтересів на державній службі в зарубіжних країнах, автор наголошує, що ситуації, виникнення яких спричиняють нерегульовані (невирішені) конфлікти інтересів, у розвинених демократичних країнах уже давно є об'єктами відповідної політики та законодавства, а різноманітність підходів до їх урегулювання відображає відмінності історичних і правових традицій, а також традицій державного управління.

На основі аналізу світової практики у сфері протидії корупції на державній службі визначено, що врегулювання конфлікту інтересів є не лише одним із дієвих превентивних антикорупційних заходів, а й важливим аспектом удосконалення державної служби, реалізує принцип публічності й відкритості діяльності державних органів. Приділено увагу механізмам правового регулювання проблеми, які закріплені у європейських країнах на рівні конституцій або спеціальних законів (про конфлікт інтересів, про державну службу), кодексів поведінки державних службовців. Зауважено, що узгоджені системні зусилля з вирішення ситуацій конфлікту інтересів вкладаються в межі трьох

стратегій: виявлення, попередження виникнення та запобігання негативним наслідкам конфлікту інтересів.

Розкрито особливості європейських національних програм запобігання конфлікту інтересів, які розроблялись у межах одного із двох підходів: програми запобігання конфлікту інтересів є частиною стратегії запобігання та протидії корупції або є складником стратегії гарантування та підвищення етичних стандартів професійної поведінки в державному секторі.

Проаналізовано вітчизняний досвід врегулювання ситуацій довкола конфлікту інтересів. Зокрема, розглянуто питання врегулювання конфлікту інтересів на державній службі як важливий напрям адміністративної реформи, можливості впровадження в Україні найліпших міжнародних практик і виконання рекомендацій авторитетних у цій сфері міжнародних організацій (запровадити сучасне законодавство про конфлікт інтересів, передбачити ясний та ефективний набір обмежень, а також дієвий і надійний механізм імплементації такого законодавства; передбачити, що реалізація положень законодавства покладатиметься на незалежний орган; розглянути можливість розроблення спеціальних правил щодо конфлікту інтересів для різних категорій посадових осіб, різних гілок влади та службовців різного рівня; розробити інструкції з питання конфлікту інтересів і провести навчання державних службовців тощо).

Зазначено, що законодавче забезпечення належних умов для уникнення конфлікту інтересів на державній службі в Україні має певні проблеми, які перешкоджають реальній адаптації до умов ЄС і потребують вирішення: не визначено поняття потенційного конфлікту інтересів, не окреслено сферу ризиків виникнення конфлікту інтересів, відсутні ефективні процедури виявлення ризику та врегулювання конфлікту інтересів у щоденній роботі, чітко не визначено види відповідальності за порушення законодавства щодо конфлікту інтересів, не передбачено створення органу, який здійснював би контроль за дотриманням обмежень щодо конфлікту інтересів. За цих умов практичне запобігання конфлікту інтересів з метою протидії корупції є більш ніж проблематичним.

Надано низку практичних рекомендацій щодо вирішення зазначених проблем: прийняти спеціальне законодавство (Закон України «Про конфлікт інтересів у діяльності державних службовців»); вирішити питання ефективної інституційної моделі та спеціалізації у протидії корупції (створити орган, якому обов'язково були б характерні такі основні мінімально необхідні властивості спеціалізованих антикорупційних органів, як незалежність, спеціалізація та належна професійна підготовка, адекватні ресурси); для більш ефективного вирішення проблем із попередження та запобігання конфлікту інтересів застосовувати моральні та професійно-етичні чинники (прийняти Кодекс поведінки осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, який має стати основою для спеціальних кодексів (правил) поведінки окремих категорій державних службовців).